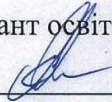

**МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
(УНУС)**

Кафедра лісового господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Світлана АДАМЕНКО

«01» вересня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕНДРОЛОГІЯ (ДЕКОРАТИВНА)**

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 205 Лісове господарство

Освітня програма: Лісове господарство

Факультет: Лісового і садово-паркового господарства

Умань – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Дендрологія (декоративна)» для здобувачів вищої освіти спеціальності 205 Лісове господарство освітньої програми Лісове господарство. Умань: Уманський НУС, 2022. 17 с.

Розробник: к. с.- г. наук,
старший викладач

Світлана МАСЛОВАТА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лісового господарства

Протокол від 29 серпня 2022 року № 1.

Завідувач кафедри: Володимир ШЛАПАК

«29» серпня 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства.

Протокол від 01 вересня 2022 року № 1.

Голова Михайло ШЕМЯКІН

«01» вересня 2022 року

© Уманський НУС, 2022 рік

© Масловата С. А., 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: – ECTS – 4	Галузь знань 20 – аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: <u>205 Лісове господарство</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2		Освітній рівень <u>перший (бакалаврський)</u>	34 год.
	Освітня програма <u>Лісове господарство</u>	Практичні, семінарські	
		48 год.	4
		Самостійна робота	
		38 год.	112
		Навчальна практика	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Дендрологія (декоративна) є частиною ботаніки, що вивчає видовий та формовий склад декоративних деревних рослин, підходи до оцінювання їх декоративних якостей, біолого-екологічні особливості. Ця наука відноситься до фундаментальних дисциплін навчального плану факультету лісового і садово-паркового господарства і є частиною програми по підготовці інженерів лісового та садово-паркового господарства. Декоративна дендрологія дає майбутнім спеціалістам поняття про об'єкти їх практичної діяльності в галузі лісопаркового та садово-паркового будівництва, озеленення різноманітних територій. Отриманий об'єм знань, одержаних при вивченні з декоративної дендрології допомагають студентам краще засвоїти пов'язані з нею суміжні дисципліни, вивчити систематику деревних декоративних рослин, проводити якісний підбір рослинного асортименту для створення багаторічних, декоративних насаджень.

Завдання. Дендрологія (декоративна) допомагає спеціалістам в галузі лісового господарства краще ознайомитись з біолого-екологічними особливостями деревних декоративних рослин для найбільш раціонального використання їх в зеленому будівництві різних регіонів України.

При вивченні декоративної дендрології студенти факультету садово-паркового господарства використовують знання, здобуті ними під час освоєння інших суміжних дисциплін (ботаніки, ґрунтознавства, лісової метеорології, фізики, хімії).

Програмою даної дисципліни передбачені такі види занять: лекції, практичні, самостійна робота. Робоча програма навчальної дисципліни «Дендрологія (декоративна)» розрахована на 82 годин аудиторних занять (стаціонарна форма навчання) та 8 годин аудиторних занять (заочна).

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: під час вивчення дисципліни «Дендрологія (декоративна)» опираються на знання, отримані вивчаючи дисципліни ботаніка, дендрологія, фізіологія рослин. Результатом вивчення дисципліни є вміння визначати і докладно характеризувати головні деревні породи-лісоуворювачі та супутні види за морфологічними та анатомічними ознаками і грамотно використовувати їх у лісовому господарстві, захисному лісорозведенні та озелененні.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати: основні поняття та терміни по дендрології; деревні та кущові види, розповсюджені на території нашої країни; вплив на них абіотичних та біотичних факторів навколишнього середовища;

вміти: формувати асортимент деревних та кущових видів для створення високопродуктивних лісових, лісомеліоративних та паркових насаджень

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК)

1. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.
2. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду.

Програмні результати навчання

1. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.
2. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.
3. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.
4. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.
5. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи систематики деревних рослин. Голонасінні.

ЗМ 1. Дендрологічна характеристика основних представників класу насінних папоротей, саговникоподібних, бенетитоподібних, гінкгоподібних та родини гнетоподібних.

Тема 1. Загальна характеристика відділу Голонасінні. Клас саговникоподібні, гінкгоподібні, гнетоподібні.

Тема 2. Клас Хвойні. Порядок Соснові. Родина Соснові. Рід Ялиця, Ялина, Тсуга, Псевдотсуга, Модрина.

Тема 3. Клас Хвойні. Порядок Соснові. Родина Соснові. Рід Сосна.

ЗМ 2. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Кипарисові, Таксодієві, Тисові.

Тема 4. Родина Кипарисові. Рід Кипарис, Кипарисовик, Туя, Туйовик, Ялівець.

Тема 5. Родина Таксодієві. Рід Секвоядендрон, Секвоя, Метасеквоя.

Тема 6. Родина Таксодієві. Рід Криптомерія, Таксодій. Родина Тисові. Рід Тис.

Модуль 2. Систематика деревних рослин. Покритонасінні.

ЗМ 3. Дендрологічна характеристика представників Порядків Магнолієцвітих, Ілліцієцвітих, Лавроцвітих, Хвилівниковоцвітих, Жовтецевоцвітих, Багряникоцвітих, Гамамелідових, Самшитоцвітих, Букоцвітих.

Тема 7. *General characteristics of the Angiosperm department.* (Загальна характеристика відділу Покритонасінні).

Тема 8. Родина Магнолієві, Лимонникові, Лаврові, Хвилівникові.

Тема 9. Родина Жовтецеві, Барбарисові, Півонієві, Лардізабалові.

Тема 10. Родина Багряникові, Гамамелідові, Платанові, Самшитові, Букові.

ЗМ 4. Дендрологічна характеристика представників Порядків Березоцвітих, Горіхоцвітих, Кривоцвітих, Актинідієвоцвітих, Вересоцвітих, Чаєцвітих, Тамариксоцвітих, Вербоцвітих, Тимелієцвітих, Мальвоцвітих.

Тема 11. Родина Березові, Горіхові, В'язові, Шовковицеві (запрошений лектор, доцент кафедри хімії, екології та методики їх навчання УДПУ ім. П. Тичини доктор с.-г. наук Вітенко В. А.).

Тема 12. Родина Актинідієві, Вересові, Чаєві, Тамариксові.

Тема 13. Родина Вербові, Липові, Мальвові, Тимелеєві.

**ЗМ 5. Дендрологічна характеристика представників Порядків
Ломикаменовоцвітих, Розоцвітих, Бобовоцвітих, Рутоцвітих, Бруслиноцвітих,
Крушиноцвітих, Маслиноцвітих, Черкасоцвітих, Ранникоцвітих.**

Тема 14. Родина Агрисові, Розові, Бобові, Клокичкові.

Тема 15. Родина Кленові, Гірकोкаштанові Рутові, Симарубові.

Тема 16. Родина Гортензіїв, Деренові, Араліїв, Жимолостеві, Калинові.

Тема 17. Родина Бузинові, Маслинкові, Будлеєві, Ранникові, Бігніонієві.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
л		пр	інд	с.р.	л		п	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1. Основи систематики деревних рослин. Голонасінні.										
ЗМ 1. Дендрологічна характеристика основних представників класу насінних папоротей, саговникоподібних, бенетитоподібних, гінкгоподібних та родини гнетоподібних.										
Тема 1. Загальна характеристика відділу Голонасінні. Клас саговникоподібні, гінкгоподібні, гнетоподібні.	6	2	2		2	10	1	1		8
Тема 2. Клас Хвойні. Порядок Соснові. Родина Соснові. Рід Ялиця, Ялина, Тсуга, Псевдотсуга, Модрина.	6	2	2		2	4				4
Тема 3. Клас Хвойні. Порядок Соснові. Родина Соснові. Рід Сосна. Підрід <i>Pinus, Strobus</i> .	6	2	2		2	4				4
Разом за змістовним модулем 1	18	6	6		6	18	1	1		16

ЗМ 2. Дендрологічна характеристика основних представників видів родин Кипарисові, Таксодієві, Тисові.									
Тема 4. Родина Кипарисові. Рід Кипарис, Кипарисовик, Туя, Туйовик, Ялівець.	6	2	2		2	10	1	1	8
Тема 5. Родина Таксодієві. Рід Секвоядендрон, Секвоя, Метасеквоя.	4	2			2	9		1	8
Тема 6. Родина Таксодієві. Рід Криптомерія, Таксодій. Родина Тисові. Рід Тис.	6	2	2		2	8			8
Разом за змістовним модулем 2	16	6	4		6	27	1	2	24
Модуль 2. Систематика деревних рослин. Покритонасінні									
ЗМ 3. Дендрологічна характеристика представників Порядків Магнолієцвітних, Ілліцієцвітних, Лавроцвітних, Хвилівниковоцвітних, Жовтецевоцвітних, Багряникоцвітних, Евкоміцієцвітних, Гамамелідових, Самшитовцвітних, Букоцвітних.									
Тема 7. <i>General characteristics of the Angiosperm department.</i> (Загальна характеристика відділу Покритонасінні).	6	2	2		2	8	1	1	6
Тема 8. Родина Магнолієві, Лимонникові, Лаврові, Хвилівникові.	6	2	2		2	6			6
Тема 9. Родина Жовтецеві, Барбарисові, Півонієві, Лардізабалові.	6	2	2		2	6			6
Тема 10. Родина Багряникові, Гамамелідові, Платанові, Самшитові, Букові.	6	2	2		2	6			6
Разом за змістовним модулем 3	24	8	8		8	26	1	1	24
ЗМ 4. Дендрологічна характеристика представників Порядків Березоцвітних, Горіхоцвітних, Кривоцвітних, Актинідієвоцвітних, Вересоцвітних, Чаєцвітних, Тамариксоцвітних, Вербоцвітних, Тимелієцвітних, Мальвоцвітних.									
Тема 11. Родина Березові, Горіхові, В'язові, Шовковицеві (запрошений лектор, доцент кафедри)	8	2	4		2	7	1		6

<i>хімії, екології та методики їх навчання УДПУ ім. П. Тичини доктор с.-г. наук Вітенко В. А.).</i>										
Тема 12. Родина Актинідієві, Вересові, Чаєві, Тамариксові.	8	2	4		2	6				6
Тема 13. Родина Вербові, Липові, Мальвові, Тимелесєві.	6	2	2		2	4				4
Разом за змістовним модулем 4	22	6	10		6	17	1			16
<i>ЗМ 5. Дендрологічна характеристика представників Порядків Ломикаменовоцвітих, Розоцвітих, Миртоцвітих, Бобовоцвітих, Сопіноцвітих, Рутоцвітих, Бруслиноцвітих, Крушиноцвітих, Маслиноцвітих, Черкасоцвітих, Ранникоцвітих.</i>										
Тема 14. Родина Агрусові, Розові, Бобові, Клокичкові.	10	2	6		4	8				8
Тема 15. Родина Кленові, Гірकोкаштанові Рутові, Симарубові.	8	2	6		4	8				8
Тема 16. Родина Гортензієві, Деренові, Аралієві, Жимолостєві, Калинові.	8	2	4		2	8				8
Тема 17. Родина Бузинові, Маслинокві, Будлєєві, Ранникові, Бігнонієві.	6	2	4		2	8				8
Разом за змістовним модулем 5	40	8	20		12	32				32
Всього в семестрі	120	34	48		38	120	4	4		112

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
		Кількість годин	
1	ЗМ 1. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин: Ефедрові, Гінгові, Соснові: Рід Ялиця, Тсуга, Псевдотсуга.	2	1
2	ЗМ 1. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Соснові: Рід Ялина, Модрина.	2	
3	ЗМ 1. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Соснові: Рід Сосна.	2	
4	ЗМ 2. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Таксодієві. Рід Секвойдендрон, Секвоя, Метасеквоя, Криптомерія, Таксодій. Родина Кипарисові. Рід Кипарис, Кипарисовик.	2	
5	ЗМ 2. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини родини Кипарисові: Рід Туя, Ялівець. Родина Тисові. Рід Тис.	2	
6	ЗМ 3. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Магнолієві, Лимонникові, Лаврові, Хвилівникові, Жовтецеві, Лардізабалові.	2	1
7	ЗМ 3. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Барбарисові, Багрянникові.	2	
8	ЗМ 3. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Гамамелідові, Платанові, Самшитові.	2	
9	ЗМ 3. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Букові.	2	
10	ЗМ 4. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Березові.	2	1
11	ЗМ 4. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Горіхові, Актинідієві, Вересові, Чаєві, Тамариксові.	2	
12	ЗМ 4. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Вербові.	2	
13	ЗМ 4. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Липові, Мальвові, В'язові.	2	

14	ЗМ 4. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Шовковицеві, Вовчегідникові, Агрусові.	2	
15	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Розові (Підродина Спірейні, Розові).	2	1
16	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Розові (Підродина Сливові).	2	
17	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Розові (Підродина Яблуневі), Миртові.	2	
18	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родини Бобові.	2	
19	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Клокичкові, Кленові.	2	
20	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Рутові, Гірकोкаштанові, Симарубові, Сумахові.	2	
21	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Бруслинові, Крушинові, Маслинкові.	2	
22	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Аралієві, Жимолостеві.	2	
23	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Калинові, Бузинові, Маслинові.	2	
24	ЗМ 5. Вивчення дендрологічної характеристики основних видів представників родин Маслинові, Бігنونієві, Ранникові.	2	
Разом		48	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	ЗМ 1. Декоративні форми видів роду Ялиця, Ялина.	2	10
2	ЗМ 1. Декоративні форми видів роду Модрина, Сосна.	4	10
3	ЗМ 2. Декоративні форми видів роду Туя та Ялівець.	2	8
4	ЗМ 2. Декоративні форми видів роду Туя та Ялівець.	4	8
5	ЗМ3. Декоративні форми видів роду Магнолія	4	6
6	ЗМ3. Декоративні форми видів роду Барбарис, Самшит	2	8
7	ЗМ3. Декоративні форми видів роду Дуб, Бук.	4	10
8	ЗМ3. Декоративні форми видів роду Береза та Верба.	2	6
9	ЗМ 3. Декоративні форми видів роду Горобина.	2	6
10	ЗМ 3. Декоративні форми видів роду Таволга.	2	10
11	ЗМ 4. Декоративні форми видів роду Клен.	4	10
12	ЗМ 4. Декоративні форми видів роду Гортензіїв.	2	10
13	ЗМ 4. Декоративні форми видів роду Жимолостеві.	4	10
Разом		38	112

7. Індивідуальні завдання

Контрольна робота студента зараховується, при правильних відповідях на контрольні та додаткові запитання з даної дисципліни, з виставленням відповідної оцінки.

Перелік контрольних запитань:

1. Домінуючі у лісах України деревні рослини.
2. Відмінність будови генеративних органів голонасінних від покритонасінних.
3. Які деревні види мають розлогу форму крони.
4. Особливості росту деревних рослин.
5. Етапи розвитку деревних рослин.
6. Основні систематичні одиниці.
7. Найсучасніша система класифікації рослин.

8. Інтродукція рослин – це...
9. Найперспективніші для лісомеліоративних насаджень інтродуценти.
10. Рослини природної дендрофлори України.
11. Які рослини відносять до ті невитривалих. Відносять до тіневитривалих:
12. Види, які ростуть на засолених ґрунтах називають.
13. Причини виникнення внутрішньовидових форм.
14. Дерева першої величини.
15. Які деревні породи є вітрозапильними
16. Найдовговічніші деревні види.
17. Рослини сухих місцеселень, здатні витримувати тривалу сухість ґрунту і повітря.
18. Тіньовитривалі деревні види.
19. Лісові формації, які створюються на достатньо багатих і зволжених ґрунтах.
20. Асоціації, які ростуть на більш родючих ґрунтах.
21. сосново-злакові; сосново-березові; сосново-ліщинові; сосново-різнотравні.
22. Характерні особливості Голонасінних.
23. Аборигенні деревні рослини України.
24. Методи фенологічного прогнозування.
25. Фенопрогностичні календарі.
26. Поняття про фітоценологію і біогеоценологію.
27. Поняття про біогеоценоз.
28. Поняття про екосистему.
29. Поняття про біоценоз.
30. Структура фітоценозів.
31. Методи систематики.

8. Методи навчання

Методи навчання передбачають лекції з використанням презентацій, практичні заняття з використанням певного об'єкту. Метод бесіди припускає спілкування викладача з студентами. Бесіда організовується з допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять студентів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності. Практичні методи навчання охоплюють надто широкий діапазон різноманітних виглядів діяльності студентів. Під час використання практичних методів навчання застосовуються прийоми: постановка завдання, планування його використання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

9. Методи контролю

Методи контролю: поточне тестування, самостійні роботи (у вигляді реферату, презентації, описової роботи), підсумкові екзаменаційні питання.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Навчальна дисципліна передбачає екзамен, де нижче описано критерії та шкала оцінювання знань і умінь студентів, розподіл балів, що присвоюються студентами за різні види робіт (для екзамену – 70 балів протягом семестру, 30 – за підсумковою атестацією (екзамен)).

Шкала оцінювання навчальної діяльності студентів

Розподіл балів при кредитно-трансферній системі оцінювання знань з навчальної дисципліни

	Модуль 1			Модуль 2				Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Кількість балів за модуль	30			40					
Змістові модулі	ЗМ1	ЗМ2	МК1	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	МК3		
Кількість балів за змістовими модулями (практичні заняття) і модульний контроль	10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання навчальної діяльності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, РГР, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, методичні розробки до проведення лабораторних занять, навчальні посібники, ілюстративні матеріали.

1. Мазуренко В. Д., Гусак А. Ю. Методичні вказівки і програма проведення навчальної практики з дисципліни «Декоративна дендрологія»: для студентів денної форми навчання за напрямом підготовки б. 090103 лісове і садово-паркове господарство. Умань, 2008. 11 с.

2. Мазуренко В. Д., Гусак А. Ю. Методичні вказівки і програма проведення лабораторних робіт з дисципліни «Декоративна дендрологія»: для студентів денної форми навчання за напрямом підготовки б. 090103 лісове і садово-паркове господарство. Умань, 2010. 24 с.

3. Вітенко В. А. Методика і програма проведення практичних робіт для студентів заочної форми навчання за напрямом б. 090103 лісове і садово-паркове господарство. Умань, 2010. 16 с.

4. Іващенко І. Є., Масловата С. А. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Дендрологія» (для студентів денної форми навчання за спеціальностями 205 Лісове господарство, 206 Садово-паркове господарство) освітнього рівня «Бакалавр». Уманський НУС, 2020. 29 с.

5. Масловата С. А., Іващенко І. Є. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з навчальної дисципліни «Декоративна дендрологія» (для студентів денної форми навчання за спеціальностями 205 Лісове господарство, 206 Садово-паркове господарство) освітнього рівня «бакалавр». Уманський НУС, 2021. 46 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Заячук В.Я. Дендрологія. Голонасінні: Навчальний посібник. Львів : ТзОВ «Фірма Камула». 2005. 176с.

2. Заячук В.Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навчальний посібник. Львів : ТзОВ «Фірма Камула». 2004. 408с.

3. Заячук. В.Я. Дендрологія. Львів: Сполом, 2014. С. 676.

4. Кохно М.А., Гордієнко В.І., Захаренко Г.С. та ін.; за ред. М.А. Кохна, С.І. Кузнецова Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева й кущі. Голонасінні: Довідник : НАН України, Нац. бот. сад ім. М.М. Гришка. Київ : Вища школа. 2001. 207 с., іл.

5. Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. та ін. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина І. Довідник. Київ : Фітосоціоцентр. 2002. 448 с., іл.

6. Кохно М.А., Трофименко Н.М., Пархоменко Л.І. та ін. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина II. Довідник Київ : Фітосоціоцентр. 2005. 716 с.

7. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. Навчальний посібник. Київ : Вища школа. 2003. 199 с.

Допоміжна

1. Біологічний словник. 2-е вид. Київ : Головна редакція УРЕ. 1986. 680 с.
2. Галактіонов І.І. Декоративні рослини природної флори України. Довідник. Київ : Вища школа. 1977. 325 с.
3. Григора І.М., Шабарова С.І., Алейніков І.М. Ботаніка. Навчальний посібник. Київ : Фітосоціоцентр. 2000. 196 с.
4. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. Львів : Априорі. 2008. 656с.
5. Івченко С.І. Цікава дендрологія. Київ : Молодь.1964. 142 с.
6. Кохно М.А., Кузнецов С.І. Методичні рекомендації щодо добору дерев та кущів для інтродукції в Україні. Київ : Фітосоціоцентр, 2005. 48с.
7. Лаптев О.О. Інтродукція та акліматизація рослин з основами озеленення. Київ : Фітосоціоцентр. 2001. 128с.
8. Липа О.Л. Дендрологія з основами акліматизації. Київ : Вища школа. 1977. 224 с.
9. Нечитайло В.А., Кучерява Л.Ф. Ботаніка. Вищі рослини. Київ : Фітосоціоцентр. 2001. 432 с.
10. Червона книга України. Рослинний світ. За ред. Я.П. Дідуха. Київ : Глобалконсалтинг. 2009. 900 с.
11. Шовган А.Д. Дендрологія. Навчальний посібник. Львів : УкрДЛТУ. 2001. 152 с.
12. Bugala W. Drzewa i krzewy. Warszawa : Panstwowe Wydawnictwo Rolnicze i Lesne. 2000. 614 s.
13. Gordon A. Seed Manual for Forest Trees. London : HMSO FC. 1992. 132 p.
14. Mitchell A., Jobling G. Decorative trees for country, town and garden. London : HMSO FC. 1984. 146.
15. Mitchell A. Trees of Britain and Northern Europe. London : HCP. 1994. 420 p.
16. Rehder A. Manual of cultivated trees and shrubs. Hardy in North America. New York : Macmillan Company. 1949. 996 p.
17. Seneta W., Dolatowski J. Dendrologia. Warszawa : PWN SA. 2003. 559 s.

13. Інформаційні ресурси

1. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 2003. 199 с. URL: <https://www.twirpx.com>
2. Germplasm Resources Information Network (GRIN) «Мережа інформації ресурсів зародкової плазми». URL: <https://npgsweb.ars-grin.gov/gringlobal/taxon/taxonomysimple.aspx>
3. Parkinson J. Theatrum Botanicum: The Theater of Plants: Or, An Herball of Large Extent (1640). URL: http://books.google.com.ua/books/about/Theatrum_Botanicum.html?id=pFcfNkN8QGYS&redir_esc=y
4. The Plant List «Список рослин». URL: <http://www.theplantlist>.

5. Free and open access to biodiversity data. URL: <https://www.gbif.org/>
6. The International Plant Names Index. URL: Режим доступу: <https://www.ipni.org/>
7. The Plant Database. URL: <http://www.conifers.org/>

14. Зміни у робочій програмі на 2022-2023 навчальний рік

Уточнено розподіл балів, що може отримати студент під час виконання практичних робіт. Оновлено список використаних літературних джерел та інформаційних ресурсів.